

Vaja 3

NAPAKE IN ZMOTE PRI ARGUMENTIRANJU

Argumentiranje ali sklepanje je zmotno ali napačno, kadar sklep ne sledi iz premis, to je, kadar (i) logična oblika argumenta ni veljavna; (ii) premise sklepa ne podpirajo dovolj močno ali pa niso relevantne za sklep, ali (iii) kadar argument vsebuje jezikovne nejasnosti in podobna neskladja, je krožen ali nepotrjene domneve. V prvem primeru govorimo o formalnih logičnih napakah, v slednjih dveh pa o neformalnih zmotah.

Formalne napake**(A) napaka zanikanega proreka oz. antecedensa**

primer: Če danes ne bo deževalo, bomo šli na piknik. Danes dežuje, torej ne bomo šli na piknik.

(B) napaka zatrjenega poreka oz. konsekvensa

primer: Če Mojca zamuja, je vznemirjena. Mojca je vznemirjena, torej zamuja.

(C) napaka v disjunktivnem sklepu

primer: Peter bo kupil računalnik ali motor. Peter je kupil računalnik. Torej, Peter ni kupil motorja.

Neformalne zmote**(D) pomensko (semantično) dvoumje (ambiguiteta in ekvivokacija)**

primer: Romeo je dejal: "Julija je kakor sonce". Sonce je nebesno telo. Torej je Julija kakor nebesno telo z maso toliko in toliko milijard ton in ki uniči vse, kar je živega in se ji preveč približa. (ekvivokacija: beseda z več pomeni nastopa v različnih pomenih v premisah ali premisi in v sklepu)

primer: Ta igralec je zelen. Torej je igralec zelene barve. (ambiguiteta: izraz ima več pomenov in ni upravičeno sklepati iz enega na drugega.)

(E) skladdenjsko (sintaktično) dvoumje (amfibolija)

primer: napoved delfskega svetišča lidijskemu kralju: Ko boste napadli Perzije, bo uničeno veliko kraljestvo.

(F) neustrezen poudarek

primer: Proti svojemu bližnjemu ne smeš krivo pričati. (Če beremo poudarek na "bližnjemu", potem lahko to sugerira, da bi pa lahko krivo pričali proti komu drugemu)

Vaja 3**(G) zmote relevance**

primer: Kako je lahko moj klient kriv za naročeni umor, saj sem v zagovoru brez sence dvoma pokazal, da v času umora sploh ni bil v Sloveniji. (sklep in premise niso v relevantni zvezi, saj to, da obtoženi v času umora ni bil v Sloveniji, ne ovrže tega, da ni mogel umora naročiti prej; *ignoratio elenchi*)

(G1) argument iz nevednosti (ad ignorantiam)

primer: Duhovi obstajajo. Raziskovalci so si dolga leta prizadevali, da bi dokazali, da temu ni tako, in vendar jim ni uspelo.

(G2) argument proti človeku (ad hominem)

primer: Ker si neizobražen in neumen, tvoja rešitev gotovo ne more biti prava.

(G3) argument proti "slamnatemu možu"

primer: Država ne skrbi za revne, saj nima posebnega davka, ki bi iz proračuna nato šel za odpravo revščine.

(G4) zmota sklicevanja na splošno mnenje (ad populum)

primer: Večina ljudi pije gazirane pijače, torej so te zdrave.

(G5) zmota sklicevanja na čustva (ad misericordiam)

primer: Upam, do boste sprejeli našo ponudbo, saj smo se mesece in mesece pripravljali za ta projekt.

(G6) zmota sklicevanja na moč (ad baculum)

primer: Najbolje, da se strinjaš z novimi pravili igre, saj boš tako najlažje obdržal svojo službo.

(G7) zmota napačnega sklicevanja na avtoriteto (ad verecundiam)

primer: Stotine znanstvenikov zavrača evolucijo.

(H) Zmote krožnega sklepanja (petitio principii)

primer: Ker ne lažem, to pomeni, da govorim resnico.

(H) Zmote nepotrjenih predpostavk**(H1)** zmota kontinuuma (paradoks sorites, spolzka strmina)

primer: Nikoli ne igraj na srečo. Ko boš enkrat pričel, ne boš znal odnehati. Tako boš sčasoma izgubil ves denar in se zatekel h kriminalu, da boš plačeval svoje dolgove.

(H2) zmota sestave oz. zmota kompozicije

primer: Opeke so visoke 20 cm. Torej je tudi opečnat zid visok 20 cm.

(H3) zmota delitve

primer: Ker so možgani sposobni zavedanja in zavestnega doživljanja, potem so tudi nevroni v njih sposobni zavedanja.

(I) Zmota napačnih alternativ

primer: Ali si z nami ali pa si proti nam.

Vaja 3

Vaja: Ugotovi za katero vrsto zmotnega sklepanja ali logične napake gre. Utemelji svoj odgovor.

<1> Srečnost je cilj našega življenja. Cilj našega življenja je smrt. Torej je srečnost smrt.

<2> Lahko ste pomirjeni, saj bo vaše delo nedvomno naletelo na odziv, ki si ga zasluži.

<3> Kvartopirstvo je vsekakor tudi spoštovanja vreden poklic, saj kvartopirci trdo delajo in garajo, kakor vsi drugi, saj terja vsakodnevne priprave.

<4> Če dovolimo odprtje kriznega centra za mlade, potem bo ali poln ali prazen. Če bo prazen, bo šlo le za potrato denarja. Če pa bo poln, bomo soočeni z več težavami, kot pa jih naše okolje lahko prenese. Torej, nima smisla razmišljati o odprtju.

<5> Krščanstvo je nedvomno pravilen in resničen nauk, saj je pomagalo že toliko ljudem in pozitivno prispevalo k razvoju naše kulture.

<6> Bodisi je bil človek ustvarjen od Boga, kakor pravi Biblija, ali pa se je razvil in brezdušnih kemičnih snovi kot posledica srečnega naključja. Slednje pa je tako močno neverjetno, da je moral biti ustvarjen.

<7> Poslanec Jože meni, da Slovenija ne potrebuje podmorniške flote. Ne morem se strinjati z njim, saj ne vem kako kar tako dopušča, da bi bila naša obramba tako šibka.

<8> Vedel sem, da bo danes deževalo, saj sem ravno dopoldan opral svoj avto.

<9> Peter Singer trdi, da moram opustiti tradicionalno etiko svetosti življenja. Ampak Singer zagovarja tudi splav in evtanazijo.

<10> Govoriti o tem, da nezemljani obstajajo, je popolna neumnost. Vemo, da ne obstajajo, saj je bil vsak poskus dokaza njihovega obsoja neuspešen in je neslavno propadel.

<11> Če ne bi bil neumen, potem bi razumel o čem govorim.

<12> Moralno nedopustno je vzeti življenje nedolžnemu človeškemu bitju. Zarodek je nedolžno človeško bitje. Torej je splav moralno nedopusten.

Vaja 3

<13> Slovenija bi morala legalizirati in urediti področje prostitucije. Ne! Vsaka država, ki dopušča takšno moralno nespodobnost izgubi vsakršno mednarodno kredibilnost in je obsojena na propad.

<14> To mora biti pa zelo dober orkester, saj so vsi njegovi člani zelo nadarjeni glasbeniki.

<15> Če bomo legalizirali mehke droge, bodo ljudje pričeli posegati tudi po trdih. Potem bomo morali legalizirati tudi te. In ne bo dolgo, ko bodo vsi zasvojeni in na socialni podpori. Torej, sem odločno proti legalizaciji mehkih drog.

<16> Tvoja družina je čudna, torej moraš biti čuden tudi ti.

<17> Morali bi imeti naborniški sistem. Mladi nočejo vstopati v vojsko, ker se jih to zdi le še ena neprijetnost. Toda zavedati se moramo, da so še pomembnejše stvari kot prijetnost.

<18> Če zadanem na loteriji, potem sem bogat. Nisem zadel na loteriji, torej nisem bogat.

<19> Opraviči se mi ali pa nikoli več ne spregovorim s tabo.

<20> Nisem ubil svojih staršev, zato me ne kaznovati. Že tako ali tako trpim, ker sem sirota.

<21> Spreobrnite se ali pa umrite!

<22> Martin Strel priporoča to ležišče vsem, ki slabo spijo.

<23> Moj boj za prepoved uvoza britanskih izdelkov dokler povsem ne prepovejo lova na lisice podpirajo tudi številni znanstveniki, učenjaki in umetniki.

<24> Vemo, da Bog obstaja, ker tako pravi Sveto pismo. Vse kar piše v Svetem pismu pa mora biti res, saj ga je napisal Bog in Bog nikoli ne laže.

<25> Isaac Newton je bi genij in on je verjel v Boga.

<26> Če je Marko podedoval premoženje po svojem očetu, potem je bogat. Marko živi na veliki nogi. Marko je bogat, torej je podedoval premoženje po svojem očetu.